

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona nalazi se u odredbi članka 2. stavak 4. alineja 1. i članka 80. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Jedan od osnovnih uvjeta demokratizacije društva i stvaranja uvjeta da građani mogu meritorno odlučivati o svim svojim pravima i obvezama te o zbivanjima u društvenoj zajednici odnosno u okruženju u kojem žive je njihova potpuna obaviještenost, odnosno njihovo pravo da budu informirani, a to mogu postići na način da imaju slobodan pristup svim relevantnim informacijama i podacima kojima raspolažu tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe ili druga tijela koja imaju javne ovlasti.

Pravo na dostupnost informacijama kojima raspolažu tijela javne vlasti jedno je od temeljnih ljudskih prava koje je zaštićeno i odredbama Ustava Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima, posebno Europskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama kao i Konvencijom o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti o odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša iz 1998.

Postoji veći broj preporuka Vijeća Europe koje se odnose na dostupnost informacija koje posjeduju tijela javne vlasti, a ukazujemo na preporuku Odbora ministara Vijeća Europe o dostupnosti službenih informacija R (2002) 2, koja, uvažava načela istaknuta u članku 19. Opće deklaracije o ljudskim pravima, člancima 6., 8. i 10. Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljem slobodama kao i Konvencije o pristupu informacijama, sljedovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđa u pitanjima okoliša.

Konvencija o zaštiti pojedinca vezano za automatsku obradu osobnih podataka, te preporukama Vijeća Europe R (81) 19 o dostupnosti informacija koje posjeduju tijela javne vlasti, R (91) 10 o priopćavanju trećoj strani osobnih podataka koje posjeduju javna tijela, R (97) 18 koja se tiče zaštite osobnih podataka skupljenih i obrađenih u statističke svrhe i R (2002) 13 o europskoj politici o dostupnosti arhivskog gradiva, poziva države članice da omoguće širok pristup službenim dokumentima na temelju jednakosti i prema jasnim pravilima.

Gotovo sve zemlje u Europi i u tranziciji, ali i oko šezdeset drugih zemalja u svijetu u zadnjim godinama usvojile su zakone koji omogućuju slobodan pristup službenim informacijama. Hrvatska je jedina zemlja u jugoistočnoj Europi koja do sada nije zakonski regulirala pitanje dostupnosti informacija od strane građana i javnosti.

Kako je Republika Hrvatska istaknula svoju kandidaturu za članstvo u Europskoj zajednici notorno je da u procesu pridruživanja Europskoj uniji svojim unutarnjim zakonodavstvom mora osigurati uvijete građanina da ostvare svoje pravo na dostupnost informacija koje su u posjedu svih tijela javne vlasti.

Za donošenje ovakvog Zakona pokrenuto je u svijetu i Europi više inicijativa, a u Republici Hrvatskoj pokrenuta je građanska inicijativa putem 17 nevladinih udruga sa ciljem donošenja propisa kojim će se urediti pitanje prava na slobodni pristup službenim informacijama koje su u posjedu tijela državne vlasti.

U veljači 2003. godine više nevladinih udruga usvojilo je zajedničku izjavu pod nazivom «Javnosti ima pravo znati» kojom se zagovaraju načela dostupnosti službenih informacija za sve i poziva vlasti u RH da do konca 2003 godine usvoje Zakon o pravu na pristup informacijama, a 17 nevladinih udruga izradilo je i svoj Nacrt prijedloga Zakona o pravu na pristup informacijama.

Hrvatski Sabor je u travnju 2002. godine usvojio Nacionalni program za borbu protiv korupcije s akcijskim planom za borbu protiv korupcije.

Transparentnost, otvorenost, dobra vladavina te odgovorna i poštena javna uprava značajan je faktor u sprječavanju korupcije koja kao veliko društveno zlo u Hrvatskoj ima trend koji može postati kočnica demokratskom i gospodarskom razvoju.

Unutar Akcijskog plana predviđeno je da se razrade pravila koja će garantirati transparentnost funkcioniranja tijela državne vlasti i dostupnost podataka od javnog interesa, a u skladu sa tim predviđeno je i pripremiti zakonska rješenja koja će unaprijed postojeću praksu preglednosti svih podataka odnosno informacija koji su relevantni za građane.

Akcijskim planom Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave predviđeno je kao nositelj izrade ovakvog jednog zakonskog projekta, međutim u izradi ovog Zakona nezaobilazna je i uloga civilnog društva koja proizlazi iz naravi stvari.

Isto tako svim novinarima mora se omogućiti pristup do relevantnih podataka, a državni dužnosnici i službenici dužni su omogućiti pristup takvim informacijama, uz ovaj Zakon to pitanje je regulirano i Zakonom o medijima.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave prilikom izrade Nacrta prijedloga Zakona o pravu na pristup informacijama koristilo se postojećim zakonskim modelima Europskih zemalja, a posebno napominjemo da je vrlo kvalitetan predložak bio i Nacrt ovakvog Zakona koji je na prijedlog 17 nevladinih udruga izradila nezavisna skupina stručnjaka s Pravnog fakulteta u Zagrebu, zatim slovenski model zakona. Nadalje, pri izradi Nacrta prijedloga Zakona korišteni su i rezultati sa više održanih javnih rasprava i okruglih stolova, a uvažavane su već preuzete međunarodne obaveze prema ratificiranim konvencijama i preporukama Vijeća Europe.

Donošenjem ovoga Zakona uredit će se osnovna pitanja, načela i načini, kao i postupak za ostvarivanje općeg prava na dostupnost svim informacijama koje su od interesa za javnost odnosno za građane, a svrha ovoga Zakona je osigurati javnost i otvorenost djelovanja tijela javne vlasti i omogućiti ostvarivanje dostupnosti svih informacija svim fizičkim i pravnim osobama, uz ograničenja koja su izuzetak i taksativno su navedena u ovom Zakonu. Tijela javne vlasti, uključivo zakonodavno, izvršno i sudske vlasti te druge institucije s područja zdravstva, prosvjete, kulture,

društvene skrbi itd. koje imaju javna ovlaštenja imaju obvezu objavljivanja i osiguranja dostupnosti informacija kojima raspolažu. Ovakva obaveza mora biti i na strani tijela jedinica lokalne i područne samouprave, a isto tako i kod onih pravnih osoba koje obavljaju poslove od javnog interesa. Ovaj propis utvrdio je da sva tijela koja obavljaju javnu vlast moraju omogućiti javnost i otvorenost svoga rada, moraju pravodobno i potpuno informirati građane o svojim aktivnostima, mjerama, prijedlozima, zakonima i svim drugim pitanjima koja su od interesa za građane. U Zakonu je provedeno načelo da sve ono što nije izuzeto kao tajno treba biti dostupno javnosti.

Zakonom se uređuje postupak radi ostvarivanja prava na pristup informacijama propisujući da se supsidijarno primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku. Propisani su rokovi i načini ostvarivanja prava na pristup informacijama uz garanciju učinkovitog pravnog sredstva zaštite prava na pristup informacijama. Građanima se osigurava besplatan pristup informacijama s time da postoji obveza samo plaćanja stvarnih troškova koje će imati tijela javne vlasti prilikom pružanja i dostavljanja informacija (preslike dokumenata, umnožavanje spisa, elektronički zapis i sl.). Zakon sadrži i prekršajne odredbe u slučajevima kada pravne osobe sa javnim ovlastima (tijela državne vlasti i tijela jedinice lokalne područne (regionalne) samouprave ne mogu prekršajno odgovarati sukladno Zakonu o prekršajima) ili fizičke osobe protivno odredbama zakona ograniče ili uskrate pristup informacijama, kao i u slučajevima kada dolazi do namjernog uništavanja dokumenata koje sadrže informacije. Ovaj Zakon ne predviđa za kvalificirane oblike uskraćivanja ili ograničavanja informacija kaznenu odgovornost odnosno nema odredbe o kaznenim djelima s obzirom da Kazneni zakon u svojim člancima 106. i 107. sadrži odredbe kojima se štiti slobodan pristup informacijama i sloboda izvještavanja, a kaznenim djelom iz članka 339. KZ-a propisana je odgovornost službene ili odgovorne osobe koja kršenjem zakona ili drugim propisa propuštanjem dužnog nadzora ili na drugi način u obavljanju službe prouzroči težu povredu prava drugoga, dok je istim Zakonom propisana i odgovornost u slučajevima krivotvorenja službenih i drugih isprava. Zakon regulira i pitanje odgovornosti za štetu.

Donošenjem ovoga Zakona stvorit će se normativne pretpostavke za ostvarenje općeg prava na pristup informacijama, a sa novim Zakonom o medijima te Zakonom o zaštiti osobnih podataka, ovaj Zakon predstavlja logičnu cjelinu, te je od značaja i u sprječavanju korupcije, s obzirom da je jedino transparentno, otvoreno i pošteno obavljanje javnih poslova garancija ostvarenja načela dobre vladavine i demokratizacije društva.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona u državnom proračunu nije potrebno osigurati dodatna sredstva.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravo na pristup informacijama koje posjeduju, raspolažu ili nadziru tijela javne vlasti, propisuju načela prava na pristup informacijama, izuzeci od prava na pristup informacijama i postupak za ostvarivanje i zaštitu prava na pristup informacijama.

Cilj

Članak 2.

Cilj ovoga Zakona je osigurati javnost i otvorenost djelovanja tijela javne vlasti i omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama.

Pojmovi

Članak 3.

(1) Pojedini izrazi u ovom Zakonu imaju slijedeće značenje:

- 1) "Korisnik prava na informaciju" (u daljnjem tekstu: korisnik) je svaka domaća ili strana fizička ili pravna osoba koja zahtijeva pristup informaciji,
- 2) "Tijela javne vlasti" su državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i druge osobe na koje su prenesene javne ovlasti,
- 3) "Informacija" je podatak, fotografija, crtež, film, izvješće, akt, tablica, grafikon, nacrt ili drugi prilog, koje posjeduju, raspolažu ili nadziru tijela javne vlasti, bez obzira na to je li pohranjena na nekom dokumentu ili nije, te bez obzira na izvor, vrijeme nastanka, mjesto pohranjivanja, na način saznavanja, na to po čijem nalogu, u čije ime i za čiji račun je informacija pohranjena ili drugo svojstvo informacije,
- 4) "Dokument" je svako materijalno sredstvo na kojem je zapisana ili unesena informacija koju posjeduju, raspolažu ili nadziru tijela javne vlasti,
- 5) "Pravo na pristup informacijama" obuhvaća pravo korisnika na traženje i dobivanje informacije kao i obvezu tijela javne vlasti da omogući pristup zatraženoj informaciji, odnosno da objavljuje informacije kada za to i ne postoji poseban zahtjev već takvo objavljivanje predstavlja njihovu obvezu određenu

zakonom ili drugim općim propisom (u daljnjem tekstu: redovito objavljivanje informacija).

(2) Vlada RH će svake godine do 31. siječnja u "Narodnim novinama" objaviti popis tijela javne vlasti.

II. NAČELA PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Pretpostavke javnosti, slobodnog pristupa i ograničenja

Članak 4.

(1) Korisnik ima slobodan pristup svim informacijama koje posjeduju, raspoložu ili nadziru tijela javne vlasti.

(2) Korisnik ima pravo saznati od tijela javne vlasti da li posjeduju, raspoložu ili nadziru traženu informaciju.

(3) U slučaju ograničenja prava na pristup određenoj informaciji, tijelo javne vlasti obvezno je u posebnom rješenju navesti o kojoj se kategoriji izuzetka radi, odnosno o razlozima zbog kojih je odlučio o uskrati informacije.

(4) Iznimno, pravo na pristup informacijama može se ograničiti u slučajevima i na način propisan zakonom.

Potpunost i točnost informacije

Članak 5.

Informacija koju tijela javne vlasti daju odnosno objavljuju mora biti potpuna i točna.

Jednakost

Članak 6.

(1) Pravo na pristup informacijama pripada svim korisnicima na jednak način i pod jednakim uvjetima i oni su ravnopravni u njegovom ostvarivanju.

(2) Tijela javne vlasti ne smiju staviti u povoljniji položaj niti jednog korisnika na način da se određenom korisniku daje informacija ranije.

Načelo raspolaganja informacijom

Članak 7.

Korisnik koji raspoláže informacijom ima pravo tu informaciju javno iznositi.

III. IZUZECI OD PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Izuzeci i njihovo trajanje

Članak 8.

(1) Tijela javne vlasti uskratit će pravo na pristup informaciji ako je informacija zakonom ili na osnovu kriterija utvrđenih zakonom proglašena državnom, vojnom, službenom, profesionalnom ili poslovnom tajnom ili ako je zaštićena zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka.

(2) Tijela javne vlasti mogu uskratiti pravo na pristup informaciji ako postoje osnove sumnje da bi njezino objavljivanje:

- 1) onemogućilo poduzimanje mjera i radnji radi sprječavanja i otkrivanja kažnjivih djela ili radi progona počinitelja kažnjivih djela,
- 2) onemogućilo učinkovito, neovisno i nepristrano vođenje sudskog, upravnog ili drugog pravno uređenog postupka, izvršenje sudske odluke ili kazne,
- 3) onemogućilo rad tijela koji vrše upravni nadzor, odnosno nadzor zakonitosti;
- 4) izazvalo ozbiljnu štetu za život, zdravlje, sigurnost ljudi ili za okoliš,
- 5) onemogućilo provođenje gospodarske ili monetarne politike,
- 6) ugrozilo pravo intelektualnog vlasništva, osim u slučaju izričitog pismenog pristanka autora ili vlasnika.

(3) Informacije kojima se uskraćuje pravo na pristup iz razloga navedenih u stavku 2. točki 6. ovoga članka postaju dostupne javnosti kada to odredi onaj kome bi objavljivanjem informacija mogla biti uzrokovana šteta, ali najduže u roku od 20 godina od dana kada je informacija nastala, osim ako zakonom ili drugim propisom nije određen duži rok.

(4) Tijela javne vlasti odobriti će pristup u one dijelove informacije koji se s obzirom na prirodu svog sadržaja mogu objaviti.

(5) Informacije su dostupne javnosti nakon što prestanu razlozi navedeni u ovom članku prema kojima tijelo javne vlasti uskraćuje pravo na pristup informaciji.

IV. POSTUPOVNE ODREDBE

Primjena propisa o općem upravnom postupku

Članak 9.

Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, u postupku radi ostvarivanja prava na pristup informacijama na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Načini ostvarivanja prava na pristup informacijama

Članak 10.

Tijela javne vlasti obvezna su omogućiti pristup informacijama:

- 1) redovitim objavljivanjem određenih informacija, kako je to određeno posebnim zakonom ili drugim općim aktom, uz uvjet objave jedanput mjesečno, na primjeren i dostupan način radi upoznavanja javnosti,
- 2) neposrednim pružanjem informacije korisniku koji je podnio zahtjev,
- 3) uvidom u dokumente i pravljenjem preslika dokumenata koji sadrže traženu informaciju,
- 4) dostavljanjem korisniku koji je podnio zahtjev preslika dokumenta koji sadrži traženu informaciju,
- 5) na drugi način kojim se ostvaruje pravo na slobodan pristup informacijama.

Zahtjev

Članak 11.

(1) Korisnik ostvaruje pravo na pristup informaciji podnošenjem usmenog ili pisanog zahtjeva nadležnom tijelu javne vlasti.

(2) Ako je zahtjev podnesen usmeno o tome će se sastaviti zapisnik, a ako je podnesen putem telefona ili drugog telekomunikacijskog uređaja sastavit će se službena zabilješka.

(3) Pisani zahtjev sadrži: naziv i sjedište tijela javne vlasti kojem se zahtjev podnosi, podatke koji su važni za prepoznavanje tražene informacije, ime i prezime i adresu fizičke osobe podnositelja zahtjeva, tvrtku odnosno naziv pravne osobe i njezino sjedište.

(4) Podnositelj zahtjeva nije obvezan navesti razloge zbog kojih traži pristup informaciji.

(5) Podnositelj zahtjeva može u zahtjevu predložiti način na koji će tijelo javne vlasti učiniti informaciju dostupnom.

Rokovi

Članak 12.

(1) Na temelju usmenog ili pisanog zahtjeva tijelo javne vlasti obvezno je omogućiti podnositelju zahtjeva pristup informaciji najkasnije u roku od petnaest dana od dana podnošenja zahtjeva.

(2) U slučaju nepotpunog ili nerazumljivog zahtjeva tijelo javne vlasti pozvat će podnositelja zahtjeva da ga ispravi u roku od tri dana. Ako podnositelj zahtjeva ne

ispravi zahtjev na odgovarajući način tijelo javne vlasti odbacit će rješenjem zahtjev kao nerazumljiv ili nepotpun.

Ustupanje zahtjeva

Članak 13.

(1) Ako tijelo javne vlasti ne posjeduje, ne raspolaže ili ne nadzire informaciju, a ima saznanja o nadležnom tijelu, bez odgode, a najkasnije u roku od osam dana od zaprimanja zahtjeva obvezano je ustupiti zahtjev tijelu javne vlasti koji posjeduje, raspolaže ili nadzire informaciju, o čemu će obavijestiti podnositelja.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, rokovi ostvarivanja prava na pristup informaciji računaju se od dana kada je tijelo javne vlasti zaprimilo ustupljeni zahtjev.

Produženje rokova

Članak 14.

(1) Rokovi za ostvarivanje prava na pristup informaciji utvrđeni ovim Zakonom mogu se produžiti do 30 dana ukoliko se:

- 1) informacija mora tražiti izvan sjedišta tijela javne vlasti,
- 2) jednim zahtjevom traži veći broj različitih informacija.

(2) O produženju rokova tijelo javne vlasti bez odgode će, a najkasnije u roku od osam dana, obavijestiti podnositelja zahtjeva i navesti razloge zbog kojih je taj rok produžen.

Rješenje o zahtjevu

Članak 15.

(1) Tijelo javne vlasti ne donosi posebno rješenje o prihvaćanju zahtjeva za pristup informaciji, već će o tom slučaju sastaviti službenu zabilješku.

(2) Tijelo javne vlasti obvezno je donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva:

- 1) ako se radi o slučajevima iz članka 8. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
- 2) ukoliko institucija ne raspolaže, ne nadzire, niti ima saznanja gdje se informacija nalazi,
- 3) ukoliko je istom korisniku omogućen pristup istoj informaciji najviše šezdeset dana prije podnošenja zahtjeva.

(3) U slučaju kada je informacija već objavljena, tijelo javne vlasti obvezno je bez odgode obavijestiti podnositelja zahtjeva gdje je, kada i kako tražena informacija objavljena.

Dopuna i ispravak informacije

Članak 16.

(1) Ukoliko korisnik, na osnovi dokaza kojima raspolaže, smatra da informacija pružena temeljem zahtjeva nije točna ili potpuna, može zahtijevati njen ispravak, odnosno dopunu.

(2) Tijelo javne vlasti obvezno je donijeti posebno rješenje o odbijanju zahtjeva ako smatra da nema osnove za dopunu ili ispravak dane informacije.

Žalba i upravni spor

Članak 17.

(1) Protiv rješenja tijela javne vlasti, podnositelj zahtjeva može izjaviti žalbu čelniku nadležnog tijela javne vlasti, u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja.

(2) Drugostupanjska odluka po žalbi mora se donijeti i dostaviti bez odgode, a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.

(3) Protiv drugostupanjske odluke, odnosno konačnog prvostupanjskog rješenja tijela javne vlasti kojim se zahtjev odbija, podnositelj zahtjeva može tužbom pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom, u skladu s odredbama Zakona o upravnim sporovima. Postupak po tužbi je hitan.

Službeni upisnik

Članak 18.

Tijelo javne vlasti dužno je voditi poseban službeni upisnik o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama u skladu sa odredbama ovog Zakona. Ustroj, sadržaj i način vođenja službenog upisnika propisat će podzakonskim propisom ministar nadležan za poslove opće uprave.

Naknada

Članak 19.

Tijelo javne vlasti ima pravo na naknadu stvarnih materijalnih troškova od korisnika u svezi pružanja i dostave tražene informacije.

V. POSEBNE ODREDBE O TIJELIMA JAVNE VLASTI

Objavljivanje informacija

Članak 20.

Neovisno od pojedinačnih zahtjeva kojima se traži ostvarivanje prava na pristup informaciji tijela javne vlasti obvezna su na prikladan način, u službenim glasilima ili na informatičkom mediju objaviti posebno:

- 1) svoje odluke i mjere kojima se utječe na interese korisnika, s razlozima za njihovo donošenje,
- 2) informacije o svom radu, uključujući podatke o aktivnostima, organizaciji, troškovima rada i izvorima financiranja,
- 3) informacije o podnesenim zahtjevima, predstavkama, peticijama, prijedlozima, kao i drugim aktivnostima koje su korisnici poduzeli prema tijelu javne vlasti.

Javnost rada

Članak 21.

(1) Radi osiguravanja javnosti rada, tijela javne vlasti obvezna su svojim općim aktima utvrditi uvjete pod kojima se omogućava neposredan uvid javnosti u njihov rad.

(2) Tijela javne vlasti obvezna su javnost informirati o:

- 1) dnevnom redu zasjedanja ili sastanaka i vremenu njihovog održavanja, načinu rada tijela javne vlasti i mogućnostima neposrednog uvida u njihov rad,
- 2) broju osoba kojima se može istovremeno osigurati neposredan uvid u rad tijela javne vlasti pri čemu se mora voditi računa o redoslijedu prijavljivanja.

(3) Tijela javne vlasti nisu dužna osigurati neposredan uvid u svoj rad ako se radi o pitanjima u kojima se po zakonu javnost mora isključiti, odnosno ako se radi o informacijama koje su izuzete od prava na pristup informacijama prema odredbama ovoga Zakona.

Službenik za informiranje

Članak 22.

(1) Tijelo javne vlasti obvezno je radi osiguravanja pristupa informacijama donijeti odluku kojom će odrediti posebnu službenu osobu mjerodavnu za rješavanje ostvarivanje prava na pristup informacijama (u daljnjem tekstu: službenik za informiranje).

(2) Tijelo javne vlasti obvezno je upoznati javnost sa službenim podacima o službeniku za informiranje, kao i o načinu njegova rada.

(3) Službenik za informiranje:

- 1) obavlja poslove rješavanja pojedinačnih zahtjeva i redovitog objavljivanja informacija, sukladno svom unutarnjem ustroju,

2) unaprjeđuje način obrade, klasificiranja, čuvanja i objavljivanja informacija koje su sadržane u službenim dokumentima koji se odnose na rad tijela javne vlasti,
3) osigurava neophodnu pomoć podnositeljima zahtjeva u vezi sa ostvarivanjem prava utvrđenih ovim Zakonom.

(4) Tijelo javne vlasti posebnom odlukom ustrojiti će katalog informacija koje posjeduje, raspoláže ili nadzire, a koji sadrži sistematizirani pregled informacija s opisom sadržaja, namjenom, načinom osiguravanja i vremenom ostvarivanja prava na pristup.

(5) Službenik za informiranje poduzima sve radnje i mjere potrebne radi urednog vođenja kataloga, a za što je neposredno odgovoran čelniku tijela javne vlasti.

Isključenje odgovornosti službenika za informiranje

Članak 23.

Službenik za informiranje koji u dobroj vjeri, a radi točnog i potpunog obavješćivanja javnosti, izvan granica svojih ovlasti omogućí pristup određenoj informaciji, ne može biti pozvan na odgovornost ako pristup takvoj informaciji ne podliježe ograničenjima iz članka 8. ovoga Zakona.

Nadzor nad provođenjem Zakona

Članak 24.

Nadzor nad provođenjem ovoga Zakona provodi ministarstvo nadležno za poslove opće uprave.

Izvješća

Članak 25.

(1) Sva tijela javne vlasti dužna su ministarstvu nadležnom za poslove opće uprave dostaviti izvješće o provedbi ovoga Zakona na temelju podataka sadržanih u katalogu informacija iz članka 22. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu najkasnije do 31. siječnja.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove opće uprave podnosi objedinjeno izvješće o provedbi ovoga Zakona Vladi RH najkasnije do 28. veljače za prethodnu godinu.

(3) Vlada RH dužna je podnijeti izvješće o provedbi ovoga Zakona Hrvatskom saboru radi prihvaćanja najkasnije do 31. ožujka za prethodnu godinu, koje se nakon prihvaćanja objavljuje u "Narodnim novinama".

VI. KAZNENE ODREDBE

Članak 26.

(1) Pravna osoba s javnim ovlastima koja suprotno odredbama ovoga Zakona onemogući ili ograniči ostvarivanje prava na pristup informacijama kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 20.000,00 do 100.000,00 kuna.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će i odgovorna osoba u tijelima javne vlasti novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 8.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja ošteti, uništi, sakrije ili na drugi način učini nedostupnim dokument koji sadrži informaciju u namjeri da onemogući ostvarivanje prava na pristup informacijama.

(4) Za prekršaj iz stavka 3. kaznit će se službena osoba u tijelu javne vlasti novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora do šezdeset dana.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Tijela javne vlasti osigurat će organizacijske, materijalne, tehničke i druge uvjete za provođenje odredbi ovoga Zakona, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 28.

Podzakonske propise iz članka 18. ovoga Zakona nadležni ministar donijeti će najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

U članku 1. ovoga Zakona određen je sadržaj zakona. Zakonom se propisuje pravo na pristup informacijama, načela, izuzeci od prava na pristup informacijama te postupak za ostvarivanje i zaštitu prava na pristup informacijama.

Uz članak 2.

U članku 2. određen je cilj Zakona kojim se osigurava javnost i otvorenost djelovanja tijela javne vlasti i omogućuje ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama.

Uz članak 3.

Članak 3. definira pojmove koji se koriste u ovom Zakonu, kao što su “korisnik”, “tijela javne vlasti”, “informacija”, “dokument”, “pravo na pristup informacijama” i propisuje obvezu Vlade RH da svake godine objavi popis tijela javne vlasti.

Uz članke 4. – 7.

U člancima 4. – 7. propisana su temeljna načela na kojima se temelji pravo na pristup informacijama.

Uz članak 8.

U članku 8. propisani su izuzeci od prava na pristup informacijama i njihovo trajanje. Stavak 1. propisuje kada su tijela javne vlasti obvezna ograničiti pravo na pristup informaciji. U stavku 2. taksativno se navode slučajevi kada tijela javne vlasti mogu uskratiti pravo na pristup informaciji. U stavku 3. predviđa se mogućnost dostupnosti javnosti i onih informacija kojima tijela javne vlasti mogu uskratiti pravo na pristup ako to odredi osoba kojoj bi objavljivanje informacije moglo uzrokovati štetu. Odobrit će se pristup u one dijelove informacije koji se s obzirom na prirodu svog sadržaja mogu objaviti. Informacije postaju dostupne javnosti kad prestanu razlozi navedeni u članku 8. ovoga Zakona.

Uz članak 9.

Odredbom ovog članka propisana je supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku čije se odredbe smisleno primjenjuju u postupku radi ostvarivanja prava na pristup informacijama.

Uz članak 10.

U članku 10. ovoga Zakona određena je obveza tijela javne vlasti da redovito objavljuju određene informacije kako bi postale dostupne javnosti. Korisniku prava na informaciju tijela javne vlasti obvezna su neposredno pružiti informaciju, dozvoliti uvid u dokument i presliku dokumenta koji sadrži traženu informaciju te dostaviti presliku dokumenta koji sadrži traženu informaciju.

Uz članak 11.

Pravo na pristup informaciji korisnik prava na informaciju ostvaruje podnošenjem usmenog ili pisanog zahtjeva nadležnom tijelu javne vlasti. Propisana je obveza tijela javne vlasti za sastavljanjem zapisnika ako je zahtjev podnesen usmeno, a ako je zahtjev podnesen putem telefona ili drugog telekomunikacijskog uređaja o tome će se sastavit službena zabilješka. U stavku 3. određen je sadržaj pisanog zahtjeva, a u stavku 4. propisano je da podnositelj zahtjeva nije obvezana navesti razloge zbog kojih traži pristup informaciji.

Uz članak 12.

U članku 13. definiran je rok u kojem je tijelo javne vlasti obvezno omogućiti pravo na pristup informaciji, te je propisana mogućnost tijela javne vlasti da u određenim slučajevima odbaci rješenjem zahtjev kao nepotpun ili nerazumljiv.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisana je obveza tijela javne vlasti da ustupi zahtjev drugom nadležnom tijelu javne vlasti ako ima saznanja da ono posjeduje, raspolaže ili nadzire javnu informaciju.

Uz članak 14.

U članku 14. propisani su posebni slučajevi produženja rokova u slučaju da se informacija mora tražiti izvan sjedišta tijela javne vlasti i ako se osnovom jednog zahtjeva traži veći broj različitih informacija.

Uz članak 15.

Ovaj članak propisuje obvezu sastavljanja službene zabilješke u slučaju prihvaćanja zahtjeva za pristup informaciji, te obvezu izdavanja rješenja u slučaju odbijanja zahtjeva kao i posebne slučajeve kada je moguće donijeti rješenje o odbijanju.

Uz članak 16.

Ovom odredbom propisano je kada postoji pravo na dopunu odnosno ispravak informacije.

Uz članak 17.

Ovaj članak propisuje dvostupanjski postupak žalbe na rješenje o zahtjevu i mogućnost pokretanja upravnog spora nakon provedenog žalbenog postupka.

Uz članak 18.

Ovim člankom propisuje se obveza vođenja službenog upisnika.

Uz članak 19.

Tijelo javne vlasti ima pravo na naknadu stvarnih materijalnih troškova od korisnika prava na informaciju.

Uz članke 20.- 25.

U posebnim odredbama propisana je obveza tijela javne vlasti da redovito objavljuje informacije neovisno od pojedinačnih zahtjeva, te uvjeti kojima se omogućava neposredan uvid javnosti u njihov rad. Radi što efikasnijeg osiguravanja slobodnog pristupa informacijama tijelo javne vlasti obvezno je odrediti posebnu službenu osobu mjerodavnu za ostvarivanje prava na pristup informacijama. U članku 23. ovoga Zakona propisano je isključenje odgovornosti službene osobe u slučaju da izvan granica svojih ovlasti omogući pristup određenoj informaciji. Nadzor nad provođenjem Zakona provodi upravna inspekcija ministarstva nadležnog za poslove opće uprave. U članku 25. ovoga Zakona propisana je obveza tijela javne vlasti o dostavljanju izvješća o provedbi ovoga Zakona i rokovi.

Uz članak 26.

Ovim člankom propisana je prekršajna odgovornost pravne osobe s javnim ovlastima, odgovorne osobe u tijelima javne vlasti, fizičke osobe i službene osobe u tijelu javne vlasti u slučaju onemogućavanja ili ograničavanja prava na pristup informacijama i u slučaju namjernog uništavanja ili oštećivanja informacija, te vrste i raspon kazni.

Uz članke 27. - 29.

U prijelaznim i završnim odredbama propisana je obveza tijela javne vlasti za osiguranjem svih potrebnih uvjeta za provođenjem ovog Zakona i rok u kojem su to

dužne učiniti. U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona nadležan ministar dužan je donijeti podzakonske propise. Člankom 29. određen je dan stupanja na snagu ovoga Zakona .

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 161. Poslovnika Hrvatskog sabora.

Ovim Zakonom područje prava na pristup informacijama u potpunosti se usklađuje sa pravnim stečevinama Europske Unije.